

Aan het bestuur van Scouting Nederland
T.a.v. de voorzitter Jaap Boot
Verzonden per e-mail: jaap.boot@scouting.nl

Den Haag, 22 februari 2023

Beste Jaap,

Tijdens het WK hebben we gezien hoe Qatar stadions heeft gebouwd met onmenselijke arbeid. We hebben gezien hoe FIFA en de KNVB reageerden op deze misstanden.

WOSM en FIFA hebben dezelfde structuur en hetzelfde probleem. Scouting Nederland heeft dat van nabij meegemaakt met twee Nederlanders in de hoofdrol. In ons gesprek op 14 januari 2023 heb ik gehoord dat Scouting Nederland geen voortgang heeft gemaakt bij het voorkomen van dit soort situaties in de toekomst.

Ik wil daarom nogmaals aan Scouting Nederland vragen dit structureel op te pakken. Wat was de situatie? Hieronder een samenvatting en de misstanden die niet kunnen worden aangepakt met de huidige regels.

De mislukte transitie van JOTA naar JOTI

JOTA was het grootste virtuele jeugdevenement in de wereld. Met de hulp van radiozendamateurs kwamen 1 miljoen leden in contact met andere scouts. Eind 1990 was duidelijk dat internet de rol van zendamateurs zou overnemen. JOTI zou een enorme sprong vooruit worden.

Nederland is een van de actiefste JOTA-JOTI-landen in de wereld. De Wereld JOTA Coördinator is een Nederlander. In 2010 versterkte een ander lid van Scouting Nederland het Wereld JOTI Team. Hij zette met succes een vijfjarenplan op om JOTI te laten groeien van 1 naar 3 miljoen deelnemers.

Het Wereld JOTI Team werd in 2012 ontslagen door de WOSM. De Wereld JOTA Coördinator werd de Wereld JOTA-JOTI Coördinator. In 2022 was JOTA-JOTI een activiteit met evenveel deelnemers als in 2012.

Hoe is dit mogelijk? Het antwoord is de reden van deze brief.

Sponsorship-deal met Saudi Arabië.

Saudi Arabië staat onderaan in de World Democracy Index. De Wereld Scout Foundation (WSF) benaderde de koning van dit land. Voor 37 miljoen US dollar mocht Saudi Arabië zich sponsor noemen van het Messengers of Peace project. Een investering in een beter imago.

De koning hapte toe. Er was geld voor een niet goedgekeurd project van de WOSM. Scouting Nederland is lid van de WOSM, zoals de KNVB lid is van de FIFA. De deelnemende landen bepalen het beleid van WOSM. WSF heeft daar geen zeggenschap in.

Nadat het geld was binnengehaald, kwam er een programmavoorstel. Veel landen waren niet blij met de Saudi-Arabië-deal. Het programma werd goedgekeurd. Een beslissing te vergelijken met de toewijzing van het WK aan Rusland en Qatar. Er wordt geld aangenomen om een totalitair regime in een positief daglicht te plaatsen.

Van geen belangstelling tot geforceerd 'samenwerken'

Vrijwilligers hadden een systeem ("website") gebouwd voor wereldwijde JOTI-spelen. Voor verdere groei was een nieuw systeem nodig. Een investering van een paar ton, een paar dubbeltjes per deelnemer. De Wereld JOTI Coördinator was 5 jaar bezig een budget te krijgen. WOSM was niet geïnteresseerd.

In 2011 kreeg de Wereld JOTI Coördinator groen licht. Er mocht een computersysteem ontwikkeld worden. Er werden voorwaarden gesteld. De persoonsgegevens van de JOTI-deelnemers moesten gedeeld worden met het Messengers of Peace programma. De Wereld JOTI Coördinator wilde niet met deze eis instemmen. Het Wereld JOTI Team werd zonder overleg ontslagen.

De Wereld JOTA Coördinator werd aangesteld als Wereld JOTA-JOTI Coördinator. De focus verschoof van JOTI naar JOTA. De JOTI-activiteiten op wereldniveau vielen terug.

Groei van JOTI vanuit de basis

In het JOTI-weekend zijn er veel activiteiten. Nu WOSM geen interesse had om de activiteiten aan te bieden, boden de vrijwilligers de activiteiten aan in eigen beheer. Met veel succes. Er was vraag naar inspirerende, interactieve activiteiten op internet.

Doelstelling van JOTA-JOTI is om scouts virtueel met elkaar in contact te brengen. Dat werd bereikt.

Messengers of Peace programma faalt

WOSM zat met een probleem. Het sponsorcontract vereiste dat elk jaar 2 miljoen scouts moesten deelnemen aan het Messengers of Peace programma. Leden die er niet waren. Er was een grote groep JOTI-deelnemers, maar die zaten op de server van de vrijwilligers.

WOSM wilde toegang krijgen tot die groep. De activiteit van de vrijwilligers moest vernietigd worden, zodat JOTI deelnemers bij gebrek aan beter zouden overstappen.

Tegenwerken van activiteit en vrijwilligers

Er werden leugens verspreid over de vrijwilligers. Ze zouden niet te vertrouwen zijn. Het was gevaarlijk om aan de aangeboden spelen mee te doen, omdat persoonlijke data misbruikt zouden kunnen worden.

Het had weinig effect. De meeste landen negeerden de dreigementen van WOSM.

Blokken van Facebookpagina's

Het jaar erop werd door WOSM een trademark aangevraagd op het woord "JOTI". Daarmee werd Facebook gevraagd om de "illegale" JOTI-Facebookpagina te blokkeren. Dat was een enorme klap. De Facebookpagina speelde een centrale rol in de aangeboden JOTI spelen.

De blokkade was in strijd met WOSM-regels. Leden mogen trademarks van WOSM gebruiken. Klachten hierover negeerde WOSM.

De vrijwilligers vochten het verleende "JOTI" trademark aan. Met succes. Facebook heeft geen procedure voor ingetrokken trademarks. WOSM moest het deblokkeren aanvragen. WOSM weigerde dit te doen.

Toenadering en gedeeltelijke erkenning

Klachten werden door WOSM genegeerd. Na een half jaar van protest kwam een onverwachte wending. Een afvaardiging van WOSM kwam naar Delft. Na een goed gesprek werden 3 punten benoemd die opgelost moesten worden:

1. Implementatie van een WOSM klachtenprocedure
2. Rectificatie van een officiële WOSM-brief met laster
3. Deblokkering van de Facebookpagina's.

De WOSM-delegatie vond de eisen redelijk. De implementatie van de klachtenprocedure werd toegezegd en uitgevoerd. De andere twee punten zouden worden opgepakt.

Falende klachtenprocedure

Na een half jaar was niets gebeurd met punten 2 en 3. Er werd een formele klacht ingediend.

De behandeling van de klacht verliep volgens de regels. Het conceptrapport werd in een videogesprek besproken. Het was een redelijk objectief rapport. Vervolgens reageerde WOSM niet meer. Pas na interventie van Scouting Nederland werd het eindrapport vrijgegeven. Het rapport was herschreven.

De verantwoordelijken voor het blokkeren van de Facebookpagina en het verspreiden van laster werden nu vrijgeleit.

Er volgde een klacht tegen de twee WOSM-complaint officers. Ze hadden zich niet gehouden aan de regels van de WOSM-klachtenprocedure.

Daarnaast werd een bezwaarschrift ingediend tegen de inhoud van het rapport. De uitspraak over het bezwaarschrift stelde dat er sprake was van laster. Er werd niet ingegaan op de geblokkeerde Facebookpagina's.

De uitspraak met betrekking tot de laster had geen gevolg. WOSM rectificeerde niet. Degenen achter de laster reageerden niet.

De klacht over de behandeling van de klacht werd geaccepteerd door WOSM. Daarna werd alle communicatie genegeerd. De klacht is nog niet behandeld.

De rol van Scouting Nederland

Scouting Nederland is lid van de WOSM. In een vroeg stadium werd de Internationaal Commissaris (IC, contactpersoon WOSM) geïnformeerd over de situatie rondom het Wereld JOTI Team.

De IC vond het handelen van WOSM niet netjes. De houding van de IC veranderde nadat de (Nederlandse) Wereld JOTA Coördinator was benoemd tot Wereld JOTA-JOTI Coördinator. De IC weigerde zich in te zetten om genegeerde klachten bij WOSM behandeld te krijgen. De IC vertelde de ontslagen Nederlandse JOTI-vrijwilliger dat hij niet hoefde te solliciteren op de vacature van landelijke JOTA-JOTI organisator. De IC drong erop aan de JOTI-activiteiten te stoppen. Hij erkende dat daar geen grond voor was, alleen een verzoek van de Wereld JOTA-JOTI Coördinator.

Onverwacht droeg de IC het WOSM-dossier over aan de directeur van het Landelijk Service Centrum. De behandeling van de ingediende klachten bij WOSM liep niet conform de procedure. De directeur wilde geen actie ondernemen en sprak het vertrouwen uit in WOSM. Toen na een half jaar WOSM nog steeds de klacht niet formeel had afgerond, nam de directeur contact op. WOSM reageerde onmiddellijk.

Scouting Nederland had invloed bij WOSM. Verzoeken om bij WOSM iets te doen aan de drie andere punten, de rectificatiebrief, de geblokkeerde Facebookpagina en de genegeerde klacht, werden door Scouting Nederland genegeerd.

Geschil bij Scouting Nederland

Er werden twee geschillen aangespannen. Een geschil was aangaande de weigering van een Scouting Nederland-lid (de Wereld JOTA-JOTI Coördinator) om lasterlijke uitspraken die hij had gedaan te rectificeren. Het andere geschil was de handelswijze van Scouting Nederland.

Er werd geen gelegenheid gegeven het geschil toe te lichten. De uitspraak was negatief. In het beroep kreeg de klager wel de gelegenheid om via een videoconferentie zijn klacht toe te lichten.

Conclusies na het doorlopen van de geschillenprocedure

- WOSM mag zonder opgaaf van redenen Facebookpagina's van leden van Scouting Nederland blokkeren, zonder dat Scouting Nederland daar volgens eigen regels actie op hoeft te ondernemen. Ook niet als betrokken leden daarom vragen.
- WOSM heeft een niet functionerende klachtenprocedure. Leden van Scouting Nederland kunnen geen ondersteuning krijgen van Scouting Nederland om hun klacht behandeld te krijgen.
- Als een lid van Scouting Nederland (op grove wijze) het onmogelijk wordt gemaakt vrijwilligerswerk te doen, dan zijn er geen regels die vereisen dat Scouting Nederland namens haar lid WOSM hierop aanspreekt.
- Een lid van Scouting Nederland kan zich als WOSM-vrijwilliger misdragen en vervolgens geen functie op landelijk niveau ontzegt worden volgens de regels. Dit in tegenstelling tot iemand die zich op groepsniveau misdraagt. Die kan wel een functie op landelijk niveau ontzegt worden.

- Een lid van Scouting Nederland mag volgens de regels een functie op landelijk niveau ontzegd worden, om de reden dat de IC bang is dat dat lid zich kritisch zal opstellen richting WOSM.
- Het internationale beleid van Scouting Nederland (en de uitvoering ervan) is grotendeels afhankelijk van één persoon, de IC. Er is geen onafhankelijke controle. Dit verhoogt het risico op corruptie.

Conclusies ten aanzien van WOSM

WOSM is net als FIFA gevoelig voor corruptie. De kans op corruptie kan verkleind worden door een goed "governance framework". WOSM heeft waarschijnlijk geen goed governance framework: tot 2015 had WOSM geen klachtenprocedure, een basiselement.

WOSM kan ongestraft klachten incorrect afhandelen, klachten negeren, Facebookpagina's laten blokkeren en brieven met laster verspreiden. Ook dit wijst op het ontbreken van een goed governance framework.

Noodzakelijke aanpassingen

Scouting Nederland heeft van nabij meegemaakt wat de gevolgen van die corruptie zijn. Ze zou een kritische houding moeten aannemen voor wat betreft het "governance model" van de WOSM en haar eigen reglementen.

Voor WOSM is een eerste stap is om te inventariseren waar WOSM staat. Er is een universitaire studie waarin het governance framework van een 28-tal sportfederaties (zoals FIFA) is gebenchmarkt. Met deze studie kan WOSM zichzelf benchmarken. Op basis van de uitkomsten kunnen acties worden genomen.

Het huishoudelijk reglement van Scouting Nederland regelt (zeer) goed de verhouding met de (jeugd)leden op groepsniveau, maar niet de verhouding met leden op internationaal niveau. Er ontbreekt een reglement hoe Scouting Nederland wil dat WOSM zich hoort te gedragen en hoe Scouting Nederland dit afdwingt.

Scouting Nederland viert haar 50^e verjaardag. Sinds de oprichting is de wereld veranderd. Gezien de misstanden die zich hebben voorgedaan zijn de regels niet aangepast aan de gewijzigde wereld. Een aanpassing van de regels binnen Scouting Nederland is nodig.

Voor degene denkt dat dit een klein, eenmalig incident is: de genoemde misstanden vormen een samenvatting van een dossier. Het is ook niet eenmalig. In 2007 werd de Secretaris Generaal van de WOSM met een 'coup' afgezet. Toen ik dat aanhaalde bij de IC zei hij dat dat een zwarte bladzijde was in het boek van WOSM en dat we er niet over moesten praten. Ik wil dat dat wel gebeurt.

Met vriendelijke groet,

Jan Kluiver

Landelijke JOTA-JOTI Organisator 1997-2009
Wereld JOTI Team 2010-2012